

مقدمه ناشر

سلام!

این زبان مادری اصلاً چیز عجیبی است! یک تیغ است با چندین و چند لبه! خیلی فایده دارد: مثلاً با آن آدمهای عاشق با هم حرف می‌زنند، آدمها به هم کمک می‌کنند و گره از کار خلق‌الله گشوده می‌شود، به هم‌دیگر عشق می‌ورزیم، در ذهنمان مسئله ریاضی حل می‌کنیم، کتاب می‌خوانیم و قس علی هذا! بعضی ضررها هم دارد:

خدای ناکرده دروغ می‌گوییم، فحش می‌دهیم، از این‌ها بدتر غصه می‌خوریم، نالمید می‌شویم و باز هم قس علی هذا! ولی یک ویژگی عجیب و غریب هست که مربوط به همین زبان مادری است به اسم حدیث نفس. یعنی اصلاً یک آدمی نشسته توی مغز ما و از صبح تا شب دارد با ما حرف می‌زند. اگر من یک روز این آدم را گیر بیاورم، می‌زنم داغان ... اصلاً ولش کن! او هم است دیگر! ما اگر مردیم برویم پی کار خودمان را بگیریم! خلاصه اصلاً یک وضعی داریم ما با این آدم توی کلمه‌مان!

این آدم منشأ قسمتی از چیزهای خوب و بیشتر چیزهای بد ذهن ماست؛ اصلاً هم دستبردار نیست. من بدم نمی‌آید یک روزهایی صبح، کله خودم را بردارم بگذارم یک گوشه‌ای، بعد بدون کلهام بروم سر کار و کیف دنیا را بکنم! فارغ از «بکن نکن»‌های این آدمی که توی مغز من است. واسه همین است که برادر مولوی گفته: «از درون خویش این آوازها / منع کن تا کشف گردد رازها» شاید یک روز این کار را امتحان کردم!

یا شاید بہتر بود مغزمان یک دکمه language subtitle داشت یا مثل فیلم‌ها که رویش کلیک می‌کردیم و زبان مغزمان را از زبان مادری مثلاً می‌کردیم انگلیسی! البته شاید بعضی‌ها انگلیسی‌شان خوب باشد و مشکل‌شان حل نشود! مثلاً می‌کردیم چینی! و بعد می‌گذاشتیم هر چه می‌خواهد بگوید؛ ما هم اصلاً به روی مبارک نمی‌آوردیم و می‌رفتیم پی کارهایمان و کیف دنیا را می‌بردیم. چه خوب می‌شد ☺

من که این کار را می‌کردم تا دیگر به چرنديات ذهن بیمارم (دور از جان شما) گوش نکنم. فکر می‌کنم این طوری زندگی بهتری می‌داشتیم. چون خیلی از حرفهای بد دنیا را همین مغز ما به ما می‌زنند. حرفهایی با رنگ و بوی ترس، نالمیدی، شکست، ناکامی، حسابات، قدرت‌طلبی و برای بار سوم قس علی هذا! خیلی سخت است که مراقب این آدم توی مغزمان باشیم! ظاهراً آفایان دانشمند هم کاشف به عمل آورده‌اند که بزرگ‌ترین دشمن آدمها ذهن خودشان است!

خلاصه مراقب زبان مادری باشید و خصوصاً آدمی که با این زبان با شما از صبح تا شب حرف می‌زند! (فکر کنم بهتره به حدود ۷۳/۵ درصد از حرفهاش گوش نکنیم!) ☺ در این میانه، بعضی از آدمها مغزشان حرفهای خوب می‌زنند و می‌شوند آفایان حافظ و سعدی و مولوی. خوش به حالشان!

یک دوست هم داریم که مغزش حرفهای خوب را خوب می‌زند؛ سعید بهابادی، مؤلف خوش‌فکر و سخت‌گیر کتاب، که آدم اهل دلی است. دستش درد نکند برای این کتاب خوب. از همه دوستان عزیزم که به تولید این کتاب خوب کمک کردند ممنونم؛ مهندس مهدی بقایی، دکتر بقایی نازنین، هدی ملک‌پور مهریان و آرام، بروچه‌های تولید و خیلی‌های دیگر که خیلی سبز کتاب‌هایش را مدیون گرمای حضور این دوستان است.

فعلاً بخند، تا بعد، خدا بزرگ است!

مقدمه مؤلف

اغلب می‌گویند که ادبیات را دوست دارند؛ اما علاقه‌چندانی به آموختن دستور زبان ندارند. می‌گویند دستور زبان خشک و نجسب و آزارنده است؛ اما نباید فراموش کنیم که چه به روزگار این زبان آمده است تا خودش را حفظ کند و زنده بماند. زبانی که پابه‌پای مردمش با وجود همه رنج‌ها و آسیب‌ها شکوه و شأن خود را نگاه داشته است. وقتی به این‌ها فکر کنیم دیگر سختی آموختن قواعد این زبان از نظرمان سختی باقی نخواهد ماند. ادبیات را همه دوست دارند، اما تنها کسانی که زبانشان را می‌شناسند به زبان عشق می‌ورزند؛ مثلاً به این نوشتۀ احمد شاملو، شاعر بزرگ هم‌روزگار مان نگاه کنید:

«مردی به شیدایی، عاشق زبان مادری خویش‌ام. زبانی که در طول قرن‌ها و قرن‌ها، ملتی پُرمایه، رنج و شادی خود را بدان سروده است. زبانی ترکیبی و پیوندی، که به هر معجزتی در قلمرو کلام و اندیشه راه می‌دهد. حتی عربی که در فارسی وارد شد، فارسی فارسی ماند. مشتی مفهوم را که لازم داشت از زبان عربی به نفع خودش مصادره کرد، اما ساختارش را از دست نداد. زبانی که در پیرانه‌سری نیز ظرفیت‌های عظیم تازه‌ای در آن می‌یابم و برخورد با آن، برخورد با چیزی مقدس است. شاید به همین دلیل است که این اواخر کم‌تر می‌نویسم؛ زیرا معتقدم که در این معبد قدسی، تنها باید حضور قلب داشت و انسان همیشه حضور قلب ندارد. در آغاز راه، قضیه فرق می‌کرد. آن موقع، زبان در نظر من فقط یک وسیله بود، شاید یک چیز «مصری» که به خاطر یک شعر می‌شد پدرش را درآورد. کاری که متأسفانه امروز هم پاره‌ای از شاعران جوان می‌کنند.»
(به نقل از کیهان ۱۳۵۱)

اما درباره این کتاب:

مطالب این کتاب، برآمده از قلمروهای زبانی سه کتاب فارسی دهم، یازدهم و دوازدهم است که براساس موضوع و اولویت آموزشی دسته‌بندی شده و در اختیار شما قرار گرفته است. هر مبحث از درسنامه، تمرين، پرسش‌های چهارگزینه‌ای و پاسخ‌های تشریحی تشکیل شده است و پرسش‌ها براساس استانداردهای آزمون سراسری از ساده به سخت مرتب گردیده‌اند؛ زبان درسنامه‌ها ساده است، اما نکته‌های پیش‌پا افتاده در آن‌ها وجود ندارد.

سعی کنید با ترتیب فهرست به مطالعه و آموختن مطالب بپردازید. غالباً پرسش‌های چهارگزینه‌ای تالیفی‌اند، اما به شیوه آزمون سراسری طراحی شده‌اند. از بعضی پرسش‌های سراسری، المپیادها و کانون فرهنگی آموزش نیز بهره بردیم.

در پایان، پیش از همه از خدا سپاسگزارم که یاری ام کرد تا این کتاب کتابی شود که پیش روی شمامست.

و پس از او:

از استادان بزرگوار مصطفی شاهسون، شهنام دادگستر، شاهین شاهین‌زاد، حمید عابدی، حنیف افخمی، احمد سبجانی، امیر نجات شجاعی، معصومه ارجمندی، دکتر رضا خبازها و دکتر سیاوش خوشدل که محبت کردند و در هم‌فکری و ویرایش علمی کتاب به بنده کمک کردند، بسیار متشکرم. از دوستان خوبم، دانشجویان و دانش‌آموزان نازنینی که خطبه‌خط مطالب را در آفتاب نگاهشان پروردند؛ خانم‌ها ساناز بهزاد، حدیث قهاری، نگین اشرفی، مهسا احمدی، ستایش شریفی، کیمیا تفضلی، شمیم ریاحی، طناز جنت‌مکان، کیمیا کاویانی، مهرسا ملک‌محمد، نازنین ناظم، کیمیا جبرئیلی، ارغوان کمالی‌پور، نازنین افشار، فریوش دوراندیش، ستاره طاهریان، آناهیتا مطلبی، نگار صادقی و آقای سید امیرحسین قریشی سپاسگزارم.

از دوستان متفاوت‌نم در خیلی‌سیز نیز ممنونم که مثل همیشه صمیمانه، خوش‌ذوق و بادقت همراهی ام کردند: دوست خوبم، مدیریت محترم سازمان، دکتر کمیل نصری عزیز، مدیر ارجمند تأییف مهندس رضا سبز‌میدانی دوست داشتنی، دکتر کورش بقایی نازنین و گروه محترم تولید خیلی‌سیز؛ و تشکری مخصوص از سرکار خانم هدی ملک‌پور، مسئول پروژه؛ کسی که وقتی هست، خیال همه راحت است.

راحتان روش
سعید بهابادی

فهرست

۷	فصل اول: دستور زبان
۸	فعل
۲۵	ساختمان جمله مستقل
۳۰	انواع را
۳۳	نقش اجزا در جمله
۵۷	نقش‌های تبعی
۶۴	جابه‌جایی اجزای جمله
۶۹	حذف اجزا
۷۶	گروه اسمی
۹۲	وابسته‌های وابسته
۱۰۲	فصل دوم: زبان‌شناسی
۱۰۳	نظام معنایی زبان
۱۰۸	واژگان دوتلفظی
۱۱۰	واژگان هم‌آوا
۱۱۷	انواع پسوند «ان»
۱۲۱	فصل سوم: آزمون‌های جامع
۱۷۰	پاسخ‌نامه تشریحی
۲۵۸	پاسخ‌نامه کلیدی

وابسته‌های وابسته

وابسته‌های درجه دو

«وابسته‌های وابسته» با هسته رابطه مستقیم ندارند. «وابسته‌ها، واسطه آن‌ها با هسته هستند؛ به عبارت دیگر، وقتی وابسته‌ها برای خودشان وابسته می‌گیرند، این وابسته‌های درجه دوم، «وابسته وابسته» نامیده می‌شوند؛ مثلاً در گروه «دیوار بلند باغ» وابسته وجود ندارد؛ چون هر دو واژه «بلند» و «باغ»، وابسته

اما در گروه «دیوار باغ ما» وابسته داریم؛ در ژرف‌ساخت این گروه، دو ترکیب وجود دارد: «دیوار باغ» و «باغ ما»؛ یعنی «ما» وابسته «باغ» است؛ وابسته «هسته» نیست و نمودار آن به شکل رسم می‌شود. رابطه کلمات در گروهی که «وابسته وابسته» دارد، همیشه همین‌گونه است.

انواع وابسته وابسته

• وابسته‌های وابسته پنج نوع‌اند:

ي ك د س ت ج ه م د ل ل ل ل ل	د ي ك ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل	ب ا ك ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل
ي ك د س ت ج ه م د ل ل ل ل ل	د ي ك ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل	ب ا ك ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل
ي ك د س ت ج ه م د ل ل ل ل ل	د ي ك ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل	ب ا ك ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل

۱- این صفت پیشین ممکن است صفت شمارشی، مبهم یا پرسشی باشد؛ به این مثال‌ها دقت کنید:

هر اصله درخت / چند کیلو برنج / یک پارچ آب
 صفت مبهم هسته صفت شمارشی ممیز هسته صفت شمارشی ممیز هسته

رُراکت سبز یشمی ص.ص		صفت صفت، وقتی صفت برای خودش صفت بگیرد. (غالباً برای رنگها)	۴
آثار این نویسنده ص.م		صفت مضاف‌الیه، وقتی اسم دوم، صفت پیشین بگیرد	۵
آثار نویسنده نامدار ص.م		وقتی اسم دوم، صفت پسین بگیرد	۶

تمرین

وابسته‌های وابسته را در گروه‌های زیر بررسی کنید.

۱- چند کیلو پسته

۳- آسمانِ آبی بلند

۵- کلماتِ درهم و پیچیدهٔ دوستِ قدیمی من

۷- ترتیبِ قرارگرفتن مطالع

پاسخ تمرین

۱- کیلو: ممیز

﴿نکته﴾ ممیز همیشه وابستهٔ صفت شمارشی نیست؛ گاهی وابستهٔ صفت‌های مبهم یا پرسشی می‌شود.

۲- بیت: ممیز

﴿نکته﴾ ممیز لزوماً از واحدهای شمارش‌های شناخته‌شده نیست؛ هر اسمی که در حکم واحد شمارش، وابستهٔ صفت پرسشی، صفت شمارشی یا صفت مبهم شود، ممیز است.

۳- وابستهٔ وابسته ندارد.

﴿نکته﴾ اگر دو صفت، هر دو، وابستهٔ یک اسم شوند، مراقب باشید با «صفت صفت» اشتباه گرفته نشوند.
دو صفت برای یک اسم، با هم، هم‌پایه هستند.

۴- دو: صفت مضاف‌الیه

﴿نکته﴾ مضاف‌الیه می‌تواند هر یک از صفات پیشین یا پسین را بپذیرد؛ بنابراین، صفت مضاف‌الیه، هم نوع پیشین دارد، هم نوع پسین.

۵- قدیمی: صفت مضاف‌الیه / من: مضاف‌الیه مضاف‌الیه

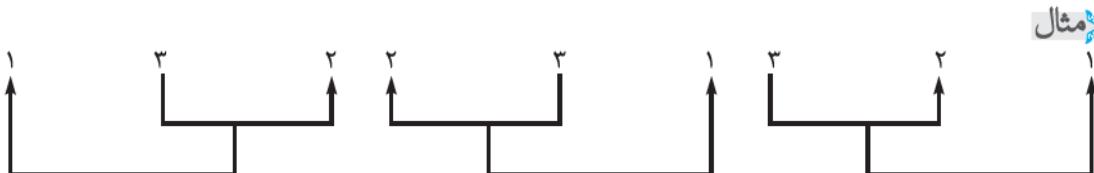
نکته برای درک وابستگی کلمات در گروه، این نکته را فراموش نکنید که وابسته‌های پیشین غالباً وابسته اولین اسم پس از خود هستند و وابسته‌های پسین، وابسته اولین اسم پیش از خود.

۶- «ـ مان»: مضاف‌الیه مضاف‌الیه

۷- مطالب: مضاف‌الیه مضاف‌الیه

روش رسم نمودار پیکانی گروه

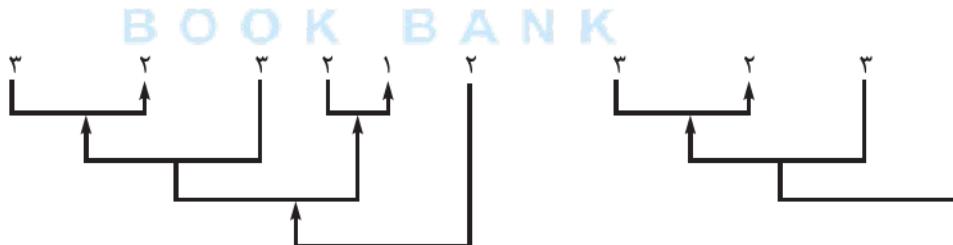
فرض کنیم هسته (۱) باشد، وابسته‌ها (۲) باشند و وابسته‌های وابسته (۳): حالا فقط کافی است بدانیم در همه نمودارها، اول (۳) را به (۲) وصل می‌کنیم، سپس هر دو را به (۱) متصل می‌گردانیم:

- البته ممکن است در گروه، هیچ وابسته‌ای وجود نداشته باشد؛ اما بیش از یک وابسته داشته باشد؛ در این صورت به جای آن که تمام وابسته‌ها را جداگانه به هسته بکشیم، از نزدیک‌ترین (۲) شروع می‌کنیم و یکی‌یکی به زیر آخرین پیکان رسم‌شده متصل می‌گردانیم؛ هر دو حالت را در این شکل می‌توانید ببینید؛ اما شما سعی کنید به شیوه نمودار سمت چپ رسم کنید.

- گاهی هم ممکن است در یک گروه بیش از یک وابسته وجود داشته باشد؛ باز هم فرقی نمی‌کند؛ به همان ترتیب عمل کنید؛ فقط باید بدانید معمولاً پیشین‌ها مقدماند؛ یعنی بهتر است اول پیشین‌ها را رسم کنید، سپس پیشین‌ها را به زیر منحنی رسم‌شده بکشید؛ در نهایت تمام آن‌چه به دست آمده را به هسته متصل گردد.

تمرین

وابسته‌های وابسته را پیدا کنید و نمودار پیکانی هر یک را بکشید.

۱- خاک موسیقی احساس تو را می‌شنود.

۲- دست هر کودک ده‌ساله شهر، شاخه معرفتی است.

۳- عرض کردم حرام از یک کف دست کاغذ و یک بند انگشت مداد، که خسرو به مدرسه بیاورد.

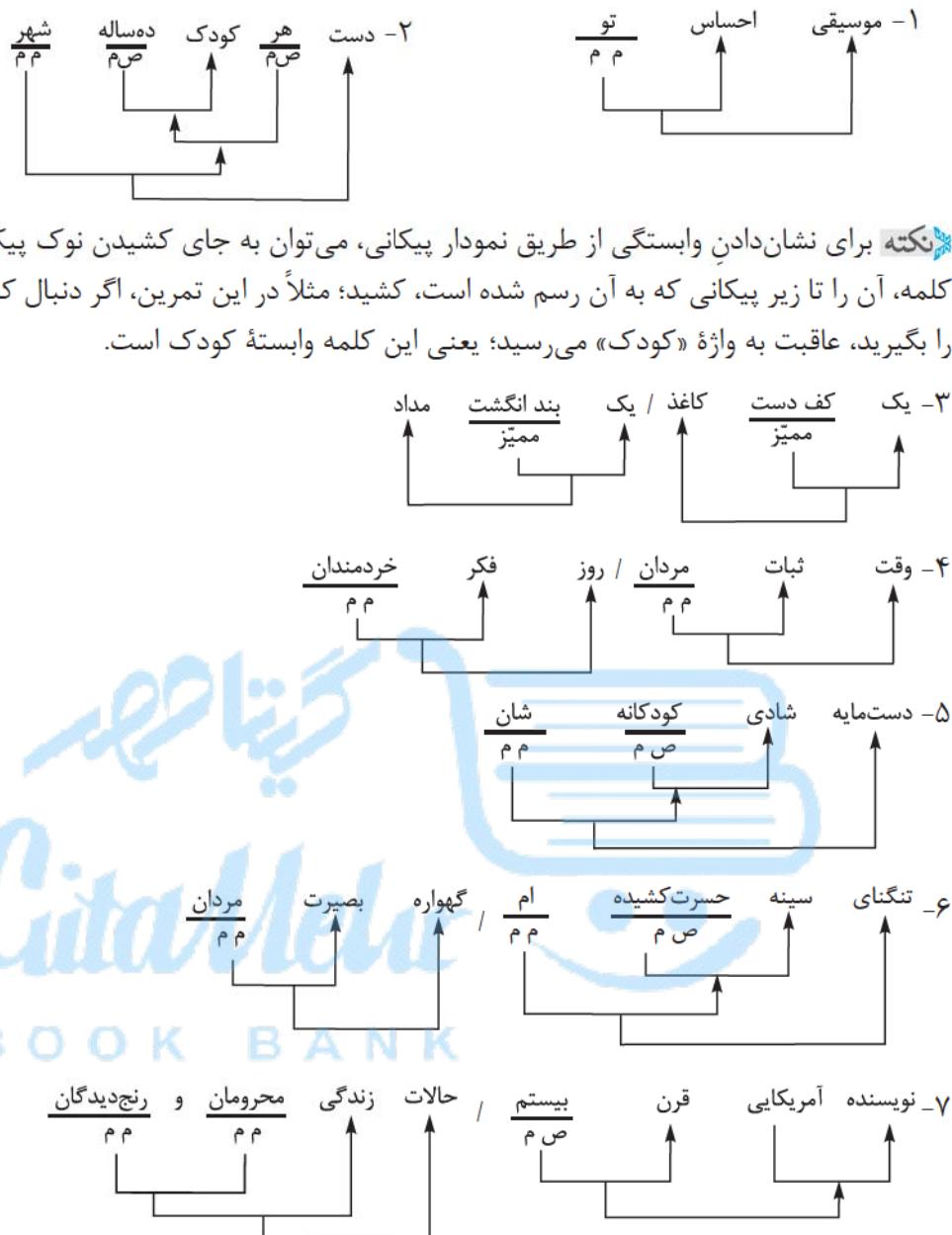
۴- وقت ثبات مردان و روز فکر خردمندان است.

۵- صولت حیدری را / دست‌مایه شادی کودکانه‌شان کردی

۶- در تنگنای سینه حسرت‌کشیده‌ام / گهواره بصیرت مردان نهفته است

۷- اشتاین بک، نویسنده آمریکایی قرن بیستم است که حالات زندگی محرومان و رنج‌دیدگان را شرح داده است.

پاسخ تمرین

﴿نکته﴾ «آمریکایی» صفت است؛ بنابراین پیکان آن، مستقیماً به «هسته» کشیده شده است.

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

(تیری ۸۵)

۳۱۵- در همه گروه‌های اسمی، به جز گروه وابسته وابسته به کار رفته است.

- ۱) فزونی نیروی رستم
- ۲) ساختن آینده‌ای بهتر
- ۴) صحبت خیلی عامیانه

۳۱۶- در کدام گزینه «وابسته وابسته» وجود ندارد؟

- ۲) شیوه‌های گوناگون سخن
- ۴) خوانش شعر معاصر
- ۱) آثار شعر و نثر فارسی
- ۳) تاریخ تمدن بشری

چند جز

۹۶

۳۱۷- تنها در گزینه «وابسته وابسته» به چشم می خورد.

۱) نخستین گام مؤثر ۲) همه علوم روزگار ۳) هر پدیده دیگر ۴) پایان این دوره

۳۱۸- در هیچ گزینه‌ای به جز گزینه «وابسته وابسته» دیده نمی‌شود.

۱) میراث گرانبهای ادبی ۲) ماده اصلی ادبیات

۳) کاربرد هنری زبان ۴) حال و هوای محتوای اثر

۳۱۹- در کدام گزینه «وابسته وابسته» دیده می‌شود؟

۱) حروف و کلمات دشوار و سنگین ۲) چگونگی معنا و محتوای کلام

۳) جنبه‌های ظاهری لفظ و سخن ۴) جنبه‌های معنوی و محتوایی کلام

۳۲۰- در ترکیب کدام گزینه، وابسته وابسته، «ممیز» است؟

۱) چند دسته باقیمانده ۲) دسته‌های طبقه‌بندی شده

۳) دسته اول گروه ۴) هر دسته روزنامه

۳۲۱- در تمام گزینه‌ها به جز گزینه وابسته از نوع «ممیز» به چشم می خورد.

۱) سه‌تای اول ۲) چند بیت شعر ۳) هر جلد کتاب ۴) یک تگه کاغذ

۳۲۲- در کدام گزینه ممیز وجود دارد؟

۱) دو تا کردم قد طاعت بر شاه

۲) یک دست جام باده و یک دست زلف یار

۳) یک دسته گل دماغپرور

۴) زیاران یک نفر را کرد همراه

۳۲۳- «تا» در کدام گزینه «ممیز» است؟

۱) بیشتر در طبع پیران آشیان دارد امل

۲) سه تا تار از کمند زلف مشکین

۳) دو تا و سه تا را گرفته به چنگ

۴) اگر ملول نگردی یکانیکان شمرم

۳۲۴- واژه «بس» در کدام گزینه، «قید صفت» است؟

۱) شمع جویی و آفتاب بلند روز بس روشن و تو در شب تار

۲) در میان شیخ و حق از دیرگاه بود گردی و غباری بس سیاه

۳) عاقبت چون روز بس بیگاه شد گفت دردا کاین سخن کوتاه شد

۴) از آن غافل که آن شب بس سیاه است از آن تا صبح چندین ساله راه است

۳۲۵- در گروه‌های زیر چند «صفت صفت» دیده می‌شود؟

«انتقادات دقیق و مؤثر - اشعار پندآموز مفید - گسترش شعر فارسی - آبی آسمانی - پالتوی قهوه‌ای

کهنه - پیراهن آبی راهراه - رنگ سبز سیر»

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۳۲۶- در گروه‌های زیر چند «صفت مضافق‌الیه» دیده می‌شود؟

«دیو سپید پای دریند - مردم نحس دیومانند - مشت درشت روزگار - دل مردم خردمند - ناله مرغ

اسیر - مسلک مرغ گرفتار - ره آزادی خویش - دیوار ملک خویش - عیار مهر و کین مرد و نامرد -

روکش تابوت تختی»

۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

۳۲۷- وابسته وابسته در کدام گزینه «صفت مضاف‌الیه» نیست؟

- (۱) ترسم از بوی دل سوخته ناخوش گردد می‌رسانی به وی ای باد صبا بوی مرا
- (۲) هر کسی مرد این مشاهده نیست شکر این فتح جز مجاهده نیست
- (۳) ای زغم فراق تو جان مرا شکایتی بر در تو نشسته‌ام منظر عنایتی
- (۴) با سر زلف سیاه تو چه گویم که مرا شب چنان می‌رود و روز چنین می‌گذرد

۳۲۸- در گروه‌های اسمی زیر، چند «صفت مضاف‌الیه» وجود دارد؟

«اعمار تعلیمی وی - اوّلین وزیر محمود - وزیر هوشمند و خردمند - رفتار صادقانه یک نویسنده - بررسی همین ابیات - توسعه روزافزون اقتصاد - کیف قهقهه‌ای سوخته - جلسات دائمی مدرسه - پیشرفت امور فرهنگی - توجه خاص شاعران»

- (۱) سه
 - (۲) چهار
 - (۳) پنج
 - (۴) شش
- ۳۲۹- در کدام عبارت وابسته وابسته، صفت مضاف‌الیه است؟**

- (۱) دستور زبان دورهٔ دبیرستان بر مبنای نظریهٔ ساخت‌گرایی نوشته می‌شود.
- (۲) آموزش هم‌زمان سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی طرح همه مسائل را آسان می‌سازد.
- (۳) دستگاه‌هایی مثل ماشین تحریر و رایانه، فاصلهٔ میان‌واژه‌ای را به طور دقیق مراعات می‌کنند.
- (۴) انجام تمرین به یادگیری اساسی درس کمک می‌کند؛ شایسته است به تمرین زیاد دروس توجه شود.

۳۳۰- وابسته وابسته در کدام گروه اسمی «تماماً صفت مضاف‌الیه است؟

- (۱) آثار گران‌بهای آن مرد - علمای مشهد - خانواده بزرگ وی
- (۲) تألیف آن کتاب - رشته ادبیات فارسی - مجموعهٔ مقالات فرهنگی
- (۳) استاد کرسی حافظ - نخستین دانش‌پژوه ادبی - چهار زمینه تأثیف
- (۴) پایان‌نامه دورهٔ دکتری - مجموعهٔ دروس حوزوی - درس مهم قرآن

۳۳۱- از میان وابسته‌های وابسته، در متن زیر چند «مضاف‌الیه مضاف‌الیه» وجود دارد؟

«تأثیر ادبیات عرب در ادب فارسی و نفوذ فرهنگ یونان در روم و یا تأثیر ادبیات هندی در ایران، حاصل روابط فرهنگی و یا نتیجهٔ تسلط نظامی است؛ به عبارت دیگر، ادبیات ملل مختلف جهان در هم اثر می‌کنند و نوعی دادوستد ادبی به وجود می‌آید و این دادوستدها یکی از عوامل شکفتگی ادبیات جهان است.»

- (۱) چهار
 - (۲) پنج
 - (۳) شش
 - (۴) هفت
- ۳۳۲- در ترکیبات زیر به ترتیب چند «مضاف‌الیه مضاف‌الیه» و چند «صفت مضاف‌الیه» دیده می‌شود؟**
- «مطالعهٔ تاریخ ایران - لابه‌لای حوادث آن - دریافت نتایج اخلاقی - حوادث آن روزگار - خواندن اثرگذارترین متون ادبی - زمان تأثیف این کتاب - نیمهٔ اول سدهٔ ششم»

- (۱) سه - شش
 - (۲) چهار - پنج
 - (۳) دو - هفت
 - (۴) سه - پنج
- ۳۳۳- نوع «وابسته وابسته» در هر دو گروه کدام گزینه یکسان است؟**

- (۱) سه تخته فرش ایرانی - پرواز روح آسمانی
- (۲) دوست بسیار مهریان - اسیر این جهان
- (۳) کشاورز همین روستا - حدیث راه پرخون
- (۴) خوش‌نویس خیلی ماهر - حقایق عالم معنا

خوبی

۳۳۴- در هر دو گروه کدام گزینه، «وابسته وابسته» وجود دارد؟

- ۱) سبک شخصی او - نحوه بیان اندیشه
- ۲) شیوه بیان هر نویسنده - فیلسفه بزرگ یونانی
- ۳) تعداد شاعران و نویسندگان جهان - مکتبها و سبکهای ادبی
- ۴) بنیاد تقسیم‌بندی بهار - شش نوع سبک

۳۳۵- در کدام گروه‌ها «وابسته وابسته» دیده می‌شود؟

ب) کسادی نسبی بازار	الف) وقوع دو حادثه مهم
ت) مسیر تازه تاریخ ایران	پ) مرزهای گسترشده ایران
	ث) ذکر نام شاعران

۱) الف - ت	۲) ت - ث	۳) پ - ت	۴) الف - ث

۳۳۶- در کدام جمله‌ها «وابسته وابسته» به چشم می‌خورد؟

الف) فقط دیدم که سه نفر داشتند فردی را به زور می‌بردند.	ب) ناگهان خود را از چنگال آن‌ها رها ساخت و به گودالی پرید.
پ) این صدای مرد گرفتار شده نبود.	ت) اتفاقی بود که من شاهد این ماجرا بودم.

۱) ب - ت	۲) الف - ت	۳) ب - ب	۴) ب - الف

۳۳۷- در ابیات زیر، در مجموع، چند «وابسته وابسته» دیده می‌شود؟

«ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی	از این بادار مدد خواهی، چراغ دل برافروزی
ز جام گل، دگربابل چنان مست می‌لعل است	که زد بر چرخ فیروزه صفیر تخت فیروزی
طريق کام بخشی چیست؟ ترک کام خود کردن	کلاه سوری آن است کز این ترک بردوزی»

۱) شش	۲) سه	۳) چهار	۴) پنج

۳۳۸- در تمام گزینه‌ها ضمیر متصل، «وابسته وابسته» است به جز

۱) از درد فراقت ای به لب شکر ناب	نی روز مرا قرار و نی در شب خواب
۲) اگرچه آب رخت عین آتش است ولیک	فروغ آتش رویت در آب نتوان دید
۳) تا خط تو بر خون جگر می‌خوانم	گویی که غم دلم ز بر می‌خوانم
۴) چون موى شده تن من از زاري	چون نامه شده ز غم، دلم در بر

۳۳۹- در کدام جمله، وابسته وابسته دیده نمی‌شود؟

- ۱) پس از گذشت چند سده آمیختگی فارسی با زبان عربی افزایش می‌یابد.
- ۲) در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم، بسیاری از اصطلاحات از راه ترجمه وارد زبان می‌شود.
- ۳) هنوز دانشمندان ایرانی، به ضرورت، آثار خود را به زبان عربی می‌نویسند.
- ۴) نتیجه این گونه قیام‌ها نیروگرفتن ایرانیان برای احیای زبان فارسی بود.

۹۸

۳۴۰- تعداد وابسته وابسته در مقابل بیت کدام گزینه درست نوشته شده است؟

- (۱) امروز به کام دشمنانی ای دل دور از بر یار مهربانی ای دل (یک)
- (۲) تا در طلب جام همایون جمیم سرگشته مفردان صاحب قدمیم (دو)
- (۳) دنیا که در او ثبات کم می‌بینم با یک فرخش هزار غم می‌بینم (یک)
- (۴) ای دل قبح بی‌خبری نوش مکن افعال بد خویش فراموش مکن (یک)

۳۴۱- تعداد وابسته وابسته در مقابل کدام گزینه اشتباه نوشته شده است؟

- (۱) روزگاری است که سودای بتان دین من است غم این کار نشاط دل غمگین من است (سه)
- (۲) دیدن روی تو را دیده جان‌بین باید وین کجا مرتبه چشم جهان‌بین من است (سه)
- (۳) یار من باش که زیب فلک و زینت دهر از مه روی تو واشک چو پروین من است (یک)
- (۴) یا رب این کعبه مقصود تماشاگه کیست که مغیلان طریقش گل و نسرین من است؟ (دو)

۳۴۲- در متن «از شعرا بزرگ قرن وی، مسعود سعد است که به علل خاصی که در شرح حال او نوشته شد، اگرچه بسیاری از قصاید خوبش دلنشین‌تر و مطبوع‌تر از قصاید خوب انوری به نظر می‌آید، هرگز آن انسجام قصاید انوری و آن جافتادگی ماهرانه کلمات را ندارد.» چند وابسته وابسته دیده می‌شود؟

(۱) دو	(۲) سه	(۳) چهار	(۴) پنج

۳۴۳- در متن «با رعایت دقایق شعر، کوشیده‌اند از نیازمندی‌های زندگی جدید و معانی تازه سخن بگویند. این وفاداری به اسلوب کهن در هر دو زبان، نتیجهٔ دو خصوصیت است. به تدریج با کمرنگ شدن این دو خصوصیت، گرایش شاعر به شیوه‌های تازه، هر روز، روش‌تر جلوه می‌کند.» چند وابسته وابسته وجود دارد؟

(۱) سه	(۲) چهار	(۳) پنج	(۴) شش

۳۴۴- تعداد وابسته‌های وابسته، در متن زیر چند مورد است؟ (تجزیی اباکی تفسیر)

«در قصاید بهار، آهنگ کلام قدما، طنین‌انداز است. شیرینی بیان فَرْخَی و شادابی اندیشه بخردانه رودکی را در اشعار او به خوبی می‌توان دید. در توصیف او، روح کلام منوچهری، موج می‌زند. اگر بخواهیم تنها دو مروارید گران‌بها از دریای شعر بهار صید کنیم، آن دو، چیزی جز آزادی و وطن نخواهد بود. احاطه او بر فرهنگ ایران باستان، عشق وی را به ایران کهن بیشتر کرده است.»

(۱) هفت	(۲) هشت	(۳) نه	(۴) ده

۳۴۵- در متن زیر، چند وابسته وابسته دیده می‌شود؟

«وجود سخنوارانی چون رودکی، فردوسی، عنصری و بسیاری از شاعران فارسی‌گوی دیگر بیانگر اهمیت این دوره است. آغاز این دوره که از نظر تاریخی با اوج حاکمیت سامانیان همزمان است، عصر اندیشه استقلال ملّی ایران به شمار می‌رود.»

(۱) پنج	(۲) شش	(۳) هفت	(۴) هشت

۳۴۶- در متن زیر چند «وابسته وابسته» وجود دارد؟

«مؤلف هیچ‌یک از بخش‌های تاریخ سیستان معلوم نیست. نثر بخش نخستین کتاب ساده و طبیعی است که تا حدودی از لغات و ترکیبات دشوار تازی به دور مانده است. تاریخ سیستان در واقع یک تاریخ محلی است که در آن به جزئیات حوادث مربوط به سرزمین سیستان اشاره شده و آن را یکی از منابع مهم تاریخ این عصر قرار داده است.»

(۱) چهار	(۲) شش	(۳) پنج	(۴) هفت

۳۴۷- در میان گروه‌های اسمی «دو سیر زعفران، لباس خواهر بزرگ‌تر، بهترین دانش‌آموز کلاس، نخستین روز مدرسه، یک فروند هواپیمای جنگی، لباس نسبتاً نفیس، برجسته‌ترین شرکت‌کننده المپیاد ادبی، کتاب جغرافیای منطقه، آن داور بین‌المللی، چندمین روز پیاپی، زنگ در ساختمان، رنگ قرمز تن» چند گروه، وابسته وابسته دارد؟

۱) شش	۲) هفت	۳) هشت	۴) نه
- در چند گروه از گروه‌های اسمی زیر، وابسته وابسته وجود دارد؟

۳۴۸- در چند گروه از گروه‌های اسمی زیر، وابسته وابسته وجود دارد؟
«زمینه اجتماعی شعر - اصول تمدن اسلامی - همه جوانب موضوع - جستجوی جهانی آرمانی - تجلیات متنوع همان نظام - از دست دادن اعتبار اقتصادی - افت جسمی نوزاد - کلمات متراffد متن - شعرهای اخلاقی و اجتماعی سنایی - این ساختار فلسفی»

۱) سه	۲) چهار	۳) پنج	۴) شش
- در گروه‌های زیر، چند وابسته وابسته دیده می‌شود؟

۳۴۹- در گروه‌های زیر، چند وابسته وابسته دیده می‌شود؟
«ویژگی‌های شعر فارسی - نیمه اول قرن پنجم - شاعران این عصر - آوردن ترکیب‌های تازه - خصیصه‌های دیگر شعر - رایج‌ترین نوع شعر - شاعران بزرگ درباری - شعر حکمی و اندرزی - دو پاره گوشت - این دو ازدها»

۱) چهار	۲) پنج	۳) شش	۴) هفت
- در کدام بیت وابسته وابسته وجود ندارد؟

۳۵۰- در کدام بیت وابسته وابسته وجود ندارد؟
بر من گریست زار که فصل شتا^۱ رسید
این اشک دیده من و خون دل شماست
تا بنگری که روشنی گوهر از کجاست
اقبال از چه راه، ز بیچارگان رمید?
۳۵۱- در تمام ایات به جز بیت «وابسته وابسته» به چشم می‌خورد.
۱) شب عاشقان بی‌دل چه شبی دراز باشد
تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد
۲) دگرش چو باز بینی غم دل مگوی سعدی
که شب وصال کوتاه و سخن دراز باشد
۳) مردنت اندر ریاضت زندگی است
رنج این تن روح را پایندگی است
۴) عشق است که در کسوت هر عاشق و معشوق

۱) ابر آمد و گرفت سر کلبه مرا	۲) نزدیک رفت پیرزنی گوژپشت و گفت	۳) بر قطره سرمشک یتیمان نظاره کن	۴) دولت چه شد که چهره ز درماندگان بتافت؟
- در کدام بیت وابسته وابسته دیده می‌شود؟

۳۵۲- در کدام بیت وابسته وابسته وجود ندارد؟
چو بدیدم رخ زیبای تو چیز دگر است
من دگرباره در آن روی چرا می‌نگرم
که واقف از من و روز سیاه من باشی
در آن دل و جان شاد بسیار کم است
۳۵۳- در ابیات زیر چند وابسته وابسته به چشم می‌خورد؟
ای که گفتی گردل علش خطمشکین از چه روست
حضر نبود بر کنار چشمۀ حیوان^۲ غریب
در بهاران نبود از مرغ چمن افغان غریب
در دلم در چین زلفش بس غریب افتاده است

۱) سه	۲) چهار	۳) شش	۴) دو
- ۱- شیستان: زمستان

۲- چشمۀ حیوان: چشمۀ آب حیات یا چشمۀ زندگانی؛ چشمۀ حیوان که حضرت خضر از آن نوشید و جاودانه شد.

۳۵۴- در کدام گزینه بیش از یک «وابسته وابسته» دیده می‌شود؟

عجب گر دگر خانومانی ببیندا
ور نه هیچ از دل بی‌رحم تو تقصیر نبود
بر زبان چون شانه دارد حرف گیسوی تو را
من که از واقعه عشق تو برخوردارم

- (۱) غریبی که شد شهربند^۱ غم تو
- (۲) قتل این خسته به شمشیر تو تقدیر نبود
- (۳) هر که را دستی بود در حل و عقد مشکلات
- (۴) عاقبت کشته شمشیر غمت خواهم شد

۳۵۵- تعداد وابسته‌های وابسته در همه ابیات، یکسان است؛ به جز
(خارج از کشور انسانی) (۹۸)

گرفته‌ایم و دریغا که باد در چنگ است
بوسه بر لب‌های خنجر چون لب می‌گون دهد
در بند تو افتادم و از جمله برستم
نادر رسد که میوہ اول رسیده‌اند

- (۱) به یادگار کسی دامن نسیم صبا
- (۲) هر که دریابد نشاط باده تلخ فنا
- (۳) بند همه غم‌های جهان بر دل من بود
- (۴) دست گدا به سیب زنخدان این گروه

(ربان) (۹۸)

۳۵۶- نمودار کدام گروه واژه، غلط است؟

۲) بهترین معمار خوش‌ذوق عمارت عالی قاپو

۱) امتحانات بسیار فشرده رشتۀ زبان

۴) دوستان نسبتاً مجرب گروه آموزشی

۳) سه طاقه پارچه ابریشم بافت ایران

(ریاضی) (۹۸)

۳۵۷- در همه ابیات، مضاف‌الیه مضاف‌الیه، وجود دارد، به جز

در پای یار سرکش خورشیدچهره افت
ای بس که خاک پای صنوبر به دیده رفت
یک شب ز عشق نرگس پرخواب او نخفت
که سر عشق تو را در میان میدان گفت

- (۱) خواهی که سرفراز شوی همچو زلف یار
- (۲) هر کس که دید قامت آن سرو سیم تن
- (۳) شد مدتی که دیده اخترشمار من
- (۴) مرید جذبه بی اختیار منصورم

(انسانی) (۹۸)

ما را سواد شهر بود آیه عذاب
آن جا که باد زهره ندارد خبر بری
گردنی نیست که در حلقة زنار تو نیست
فرقی میانه دل ما و دل تو نیست

- (۱) دیوانه قلمرو صحرای وحشیم
- (۲) ای برق اگر به گوشة آن بام بگذری
- (۳) چون قضا سلسلة زلف تو عالم‌گیر است
- (۴) ناز است سد راه و گرنه در اشتیاق

۳۵۸- نوع وابسته وابسته در همه ابیات یکسان است؛ به جز

(سرن) (۹۸)

۱) بازآ و حلقه بر در رندان شوق زن

۲) شرط است احتمال جفاهای دشمنان

۳) معجزات پنج پیغمبر به رویش در پدید

۴) نرگس مست وی آزار دلم می‌طلبد

(خارج از کشور) (۹۸)

?

۳۵۹- اگر بخواهیم نمودار «وابسته وابسته» را در مصروع‌های زیر ترسیم کنیم، کدام مورد متفاوت است؟

۲) حسرت آن لعل روان‌بخش

۱) حلقة زلف سیاهش

۴) آن زیارتگه رندان جهان

۳) غلام همت آن رند

جامع آزمون های

فصل سوم

BOOK BANK

آزمون اول

۱- در متن زیر چند جملهٔ مرکب وجود دارد؟
دیدم این حرف آن قدرها هم نامعقول نیست و خندان و شادمان رو به مصطفی نموده، گفتم:
«اوّلین بار است که از تو یک کلمهٔ حرف حسابی می‌شنوم؛ ولی به نظرم این گره فقط به دست خودت گشودهٔ خواهد شد. باید خودت مهارت به خرج بدھی که احدي از مهمانان در صدد دست‌زندهٔ اين غاز برونيايند.»

(۴) سه

(۳) پنج

(۲) چهار

(۱) دو

۲- نوع «را» در کدام گزینهٔ متفاوت است؟

(۲) چون بود کاقلیم ما را شاه نیست؟

(۱) گفت ما را هفت وادی در ره است

(۴) لیک چشم و گوش را آن نور نیست

(۳) هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست

۳- در همهٔ ابیات به استثنای بیت گزینهٔ نقش تبعی «معطوف» دیده می‌شود.

(۱) موسم عشرت و شادی و نشاط است امروز منزل راحت و ریحان و سرور است اینجا

(۲) سخن از خرقه و سجاده چه گویی خواجه؟ جام می‌نوش که از صومعه دور است اینجا

(۳) جام صبوحی نوش کن قول مغنهٔ گوش کن درکش می‌و خاموش کن فرهنگ بی‌فرهنگ را

(۴) چند سوزیم من و شمع شبستان همهٔ شب؟ چند سازیم چنین بی سر و سامان همهٔ شب؟

۴- در کدام گزینهٔ جملهٔ چهار جزئی با مفعول و مسندهٔ دیده می‌شود؟

(۱) احمق، کتاب دید و گمان کرد عالم است خودبین به کشتی آمد و پنداشت ناخداست

(۲) کیست تا سازد ز راه و رسم هستی آگهم عشق خاکم را ز صحرای دگر آورده است

(۳) به آب دیده پروردم نهالت را چه دانستم که بر هر بی‌بصر بارد ثمر نخل ثمربارت؟

(۴) چه شب است یارب امشب که درانتظار روزش همهٔ اختران شمردیم و نیامد آفتایی؟!

۵- کدام واژهٔ در متن زیر در نقش مسندهٔ کار نرفته است؟

«افلاطون گفت: عشق نیرویی غریزی است که از وسوسه‌های خواستن و سایه‌های خیال، عاید صورت طبیعی گردد و دلیران را بزدلی آزد و بزدلان را دلیر کند و هر انسانی را خوبی بخشید، که عکس خوبی او بود.»

(۴) عکس

(۳) دلیر

(۲) طبیعی

(۱) نیرو

۶- زمان فعل‌های کدام گزینهٔ متفاوت است؟

(۱) هر آن کس را که باشد بخت، یاور چو گل با زر همی‌زاید ز مادر

(۲) اگر چرخ و فلک در روزگار است همهٔ یارند تا بخت تو یار است

(۳) نبیند جز زیان از حسن تدبیر به بند افتاد ز جوهر همچو شمشیر

(۴) مگر زو خدمت شایسته‌ای دید به اوج منصب و جاهش رسانید

۷- در تمام ابیات به جز بیت گزینه، حذف فعل به قرینه معنی رخ داده است.

- (۱) به نام خدایی که جان آفرید
 سخن‌گفتن اندر زبان آفرید
 (۲) سر پادشاهان گردن فراز
 به درگاه او بر زمین نیاز
 (۳) مر او را رسد کبریا و منی
 که ملکش قدیم است و ذاتش غنی
 (۴) گله سعادت یکی بر سرش
 گلیم شقاوت یکی در برش

۸- در متن زیر چند ترکیب وصفی وجود دارد؟

درست گفته باشم، این تاریخ ادبیات زبان فارسی نیست؛ زیرا از یک طرف آثار کسانی که به فارسی سخن گفته‌اند ولی از نژاد ایرانی نبوده‌اند. در این کتاب مورد بحث قرار نگرفته است و از طرفی، از آثار ایرانی که به زبان‌های دیگر، افکار خود را بیان نموده‌اند، سخن رفته است.»

- (۱) پنج (۲) هفت (۳) هشت (۴) شش

۹- در متن زیر چند وابسته وابسته دیده می‌شود؟

«بنابراین در کتاب آثارالبلاد، مطالبی مفید و جامع که در کتب دیگر به ندرت می‌توان یافت، راجع به نوزده تن شاعر بزرگ فارسی که قبل از قرن سیزدهم و در متن آن آثار از خود به جای گذاشته‌اند، دیده می‌شود.»

- (۱) دو (۲) یک (۳) چهار (۴) سه

۱۰- تمام ابیات به جز بیت، به شیوه عادی سروده شده‌اند.

- چرا که دوستی دشمنان ز مکاری است
 سزاش تابوت روزگار بیماری است
 مگوی نور تجلی فسون و طرزاری است
 که اقتضای دل پاک، پاکانگاری است
- (۱) سلام دزد مگیر و متاع دیو مخواه
 (۲) هر آن مریض که پند طبیب نپذیرد
 (۳) به چشم عقل ببین پرتو حقیقت را
 (۴) فرشته زان سبب از کید دیو بی خبر است

پاسخ برگ

☐	☐	☐	☐	-۶
☐	☐	☐	☐	-۷
☐	☐	☐	☐	-۸
☐	☐	☐	☐	-۹
☐	☐	☐	☐	-۱۰

☐	☐	☐	☐	-۱
☐	☐	☐	☐	-۲
☐	☐	☐	☐	-۳
☐	☐	☐	☐	-۴
☐	☐	☐	☐	-۵

آزمون دوم

۱- در متن زیر به ترتیب چند ترکیب وصفی و اضافی دیده می‌شود؟
 «سال گذشته خواندیم که در شیوهٔ بلاغی جای اجزای کلام در جمله تغییر می‌کند؛ اما در متن آموزشی مطابق با شیوهٔ عادی و نوشтар معیار، نهاد در آغاز جمله و فعل در پایان آن قرار می‌گیرد.»

- ۱) پنج - چهار ۲) شش - چهار ۳) چهار - شش ۴) پنج - سه

۲- نوع «آن» واژه مشخص شده در مقابل کدام ابیات اشتباه نوشته شده است؟

الف) برآمد <u>بامدادان</u> مهر رoshn	به پهنای فلک گسترد دامن (زمان)
ب) در <u>بهاران</u> جوش ببل دیدهای	رستخیز غنچه و گل دیدهای (زمان)
پ) روزی <u>که روزی مست و خرامان سوی بازار</u>	در شهر یکی صومعه آباد نیابند (نسبت)
ت) آن ها که تو می‌کنی براین دل	از دل نشود به روزگاران (جمع)
ث) سر اندر سپهر اختر کاویان	چو ما در خشنده اندر میان (شباهت)
۱) پ - ث ۲) پ - ب ۳) الف - ب ۴) الف - ث	

۳- در کدام گزینه نقش یکی از کلمات مشخص شده اشتباه نوشته شده است؟

۱) شیراز مشکین می‌کند چون ناف آهوی ختن	گر باد <u>نوروز</u> از سرش بویی به صحرا می‌برد (مفعول - مضارالید)
۲) بسیار می‌گفتم که دل با کس نپیوندم ولی	دیدار خوبان <u>اختیار</u> از دست دانا می‌برد (مفعول - مفعول)
۳) حاجت به ترکی نیستش تادر کمند آرد دلی	من <u>خود</u> به رغبت در کمند افتاده ام تا می‌برد (مفعول - بدل)
۴) وصفش نداند کرد کس دریای شیرین است و بس	سعدي که شوخی می‌کند گوهر به دریامی برد (مسند - نهاد)

۴- کلمه مشخص شده در کدام گزینه قید نیست؟

۱) بود شیری به بیشه‌ای خفته	موشکی کرد خوابش آشفته
۲) آن <u>قدر</u> دور شیر بازی کرد	در سر دوشش اسبتازی کرد
۳) شیر باید به شیر پنجه کند	موس را نیز گربه رنجه کند
۴) اولاً <u>گر</u> نهای قوی بازو	با قویتر ز خود ستیزه مجو

۵- در کدام بیت فعلی وجود دارد که علاوه بر مفعول نیازمند مسند نیز هست؟

۱) در ره عشق تو با درد و الم ساخته ایم	سینه سوخته را مجرم ^۱ غم ساخته ایم
۲) ما دل آشفته لطف و کرم دوست نهایم	عاشقانیم که با جور و ستم ساخته ایم
۳) چشم ما لایق دیدار تو زان است که ما	سرمه دیده از آن خاک قدم ساخته ایم
۴) قدم از دایره حکم تو بیرون ننهیم	زان که عمری است که با حکم قدم ساخته ایم

۶- در تمام ابیات به جز بیت گزینه، فعل مجھول وجود دارد.

۱) دریده شد گلوی نیزنان عشق‌نواز	به نیزه‌ها که بریدنشان ز نیزاران
۲) گر جمله ذرات جهان دیده شود	ممکن نبود که در جمال تو رسد
۳) این سخن را ترجمه پهناوری	گفته آید در مقام دیگری
۴) چو افتاده شد خصم در پای او	به دیگر کسی داده شد جای او

۷- در کدام گزینه «صفت» به شیوه بلاغی جایه‌جا شده است؟

ای مستشار عادل و دانای مؤمن!
درد عشقی به کف آور که مسیحای خوشی است
که پیدا نشد تخته‌ای بر کنار
مهریان بودی شدی نانیک خو

(۱) ای خواجه مؤید و دستور کاردان
(۲) ای که بیماری آسودگی ات سنگین است
(۳) در این ورطه کشی فرو شد هزار
(۴) نیکخو بودی شدی نانیک خو

۸- در چند مورد از گروه‌های زیر «وابسته وابسته» وجود دارد؟

«سعادت دیدار همایون خداوند - این مرد بزرگ و دبیر کافی - هزار مثقال زر پاره - وزر و وبال این - فرزند این پدر - احوال و عادات وی - حساب و توقف و پرسش قیامت - کران رود هیرمند - خبری سخت ناخوش - اضطراب و تشویشی بزرگ»

۴) چهار

۳) هفت

۲) پنج

۱) شش

۹- کدام فعل در متن زیر دیده نمی‌شود؟

و می‌اندیشید / که نبایستی بگوید هیچ / بس که بی‌شرمانه و پست است این تزویر / چشم را باید بینند تا نبیند هیچ / بعد چندی که گشودش چشم، / رخش خود را دید / گویی از تن حس و هوش رفته‌بود و داشت می‌خوابید.»

۳) مضرع اخباری

۴) ماضی التزامی

۱) ماضی استمراری

۲) ماضی مستمر

۱۰- واژه «دردمدان» در همه ایيات به استثنای بیت گزینه بدل است.

می‌شود در زخم ظاهر جوهر شمشیر ما
نیست جز دام و قفس جای دگر مأنوس ما
سینه ما دردمدان کربلای دردهاست
دل ما دردمدان چشم بیمار است پنداری

(۱) از عیار نامه ما دردمدان آگهند

(۲) غربت ما دردمدان، پله آزادگی است

(۳) غوطه‌زد درخون خود دردی که پادر وی نهاد

(۴) به فکر چاره ما هیچ صاحبدل نمی‌افتد

BOOK BANK

پاسخ برگ

-۶

-۱

-۷

-۲

-۸

-۳

-۹

-۴

-۱۰

-۵